

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Ojala, Jari

Title: Miksi julkaista ulkomailla?

Year: 2014

Version:

Please cite the original version:

Ojala, J. (2014, 7.7.2014). Miksi julkaista ulkomailla?. Tietysti.fi.
<http://www.aka.fi/fi/T/Foorumi/Suomalaisen-yhteiskunnan-rakenteet/Miksi-julkaista-ulkomailla/>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Miksi julkaista ulkomailta?

07.07.2014

Lukuvuoden 2014–2015 Jyväskylän yliopistossa vierailut Oklahoman valtionyliopiston historian professori **Jason Lavery** esitti hiljattain tärkeän puheenvuoron suomeksi kirjoittamisen tärkeydestä Tieteessä tapahtuu -lehdessä (Lavery 2014). Olen professori Laveryn kanssa samaa mieltä kotimaassa ja kotimaisilla kielillä kirjoittamisen tarpeellisuudesta. Suomalainen tiedeyhteisö on myös koonnut rivejään ja muun muassa julkaisufoorumihankkeen yhteydessä on huomioitu kansallisten julkaisukanavien tärkeys, tosin pienen patistelun jälkeen. (Julkaisufoorumi 13.5.2012, pöytäkirja)

Kansallisen julkaisemisen tärkeyden korostaminen ei kuitenkaan saa sokaista meitä siltä, että yhtä lailla tärkeää on saattaa tutkimustuloksia myös kansainvälisen tiedeyhteisön arvioitavaksi. Tässä suomalainen historiantutkimus alisuorittaa. Esimerkiksi Web of Science (WoS) luokitelluissa tiedelehdissä ruotsalainen historiantutkimus on kasvattanut suhteellista osuuttaan merkittävästi 2000-luvun kuluessa. (Lamberg ja Ojala 2014) Suomalaisen historiantutkimuksen osuus kaikista historia-alan WoS-luokitelluista julkaisuista on alle puoli prosenttia, kun se Ruotsissa on kahden prosentin tuntumassa. Toki täytyy muistaa, että valtaosa historia-alan julkaisuista ilmestyy toimitetuissa kokoelmissa ja monografioina. (esim. Puuska ja Miettinen 2008; Auranen, Leino, Poropudas ja Pölönen 2013; Auranen ja Pölönen 2012)

Juuli-julkaisutietoportaalien mukaan suomalaisten yliopistojen vuosien 2011 – 2012 kaikista julkaisuista 4,2 % on historia-alalta. Portaalien perusteella historiantutkijat ylisuorittavat kirja-artikkeleissa ja monografioissa (11,5 % kirja-artikkeleista ja 9 % monografioista), mutta alisuorittavat tiedelehtiartikkeleissa (1,2 % lehtiartikkeleista). Historia-alan osuus englanniksi julkaistuista teksteistä on 1,8 %, suomeksi julkaistuista 7,9 % ja ruotsiksi julkaistuista 11,8 %. Pohjoismaisessa yhteisössä suomalainen historiantutkimus on siis hyvin näkyvillä. Sen sijaan tieteen valtakielellä, englanniksi, julkaisemme vähän.

Yleisin vastaus on, ettei suomalaista historiantutkimusta kansainvälisissä tiedelehdissä tai muutoin kansainvälisillä foorumeilla julkaista siksi, ettei Suomi ole tapauksena kiinnostava tai että julkaisukanavia ei ole. Kumpikaan väite ei kestä kriittistä tarkastelua. Suomi on yhtä kiinnostava siinä missä Ruotsi tai Norjakin ja kanavia on vaikka millä mitalla (epäilevät voivat käydä tarkistamassa Julkaisufoorumista). Toki historia-alalla on monia kansallisesti painottuneita lehtiä, joihin suomalaisilla teemoilla sinänsä on mahdollonta saada tekstiään julki. Silloin pitääkin miettiä laajemmin sitä, mikä on tutkimuksen varsinainen kohde ja nostaa abstraktiota teoreettisiin, kenties metodologisiin kysymyksiin.

Samaan aikaan kun mietitään niin Julkaisuforumiluokitusten vaikutusta yliopistojen, laitosten ja tieteenalojen rahoitukseen ja pohditaan julkaisustrategioita, tulisi jo varautua seuraavaan arviointitasoon. Nimittäin siihen, että jatkossa myös historia-alalla tutkitaan viittausimpakteja. Käytetyimmät viiteimpaktijärjestelmät eli Thomson-Reutersin Web of Science ja Elsevierin Scopus eivät juuri anna armoa suomalaisille historiantutkijoille. (Lamberg ja Ojala 2014) Pieni 39 suomalaisen historianprofessorin otos paljastaa, että vaikka professoreilla on paljon julkaisuja (Juuli-portaalissa 2011-2012 yhteensä 516, joista 370 kotimaassa ja 146 ulkomailta) heidän kaikkina aikoina julkaisemistaan tutkimuksista ainoastaan 48 on WoS-luokiteltuja ja 117 löytyy Scopuksesta. WoS-viitteitä ao. professorien julkaisuihin on 478 ja Scopuksessa on 347 viittausta. Google Scholar on paljon suopeampi otoksen professoreille: se huomioi otokselta yhteensä 2127 julkaisua ja 8295 viitettä.

Toki viittausimpakteissa on paljon ongelmia, tuloksia voidaan manipuloida ja niiden tulokset suosivat aloja, jossa tietoa tuotetaan sitaatioketjuissa, toisin kuin historiantutkimuksessa, jossa useimmiten korostuvat alkuperäisaineistot. (Kelly & al. 2009). Viittaukset kertyvät pitkällä aikavälillä: taannoisessa tutkimuksessamme osoitimme, että keskimääräinen aika artikkelin julkaisusta ensimmäiseen viittaukseen on peräti 14 vuotta – pisimmillään tutkija joutui odottamaan 47 vuotta ennen kuin sai ensimmäisen viitteen julkaisuunsa. (Eloranta, Ojala & Valtonen 2010)

Lähdekriittisin silmin siis voi syyttää lähdetä (WoS:a ja Scopusta) ja sulkea silmänsä suuremmalta ongelmalta, nimittäin suomalaisen historiayhteisön viittauskäytännöistä. Turhan usein näkee julkaisuja, joissa ei ole viitteitä relevanttiin kotimaiseen tutkimukseen. Eräissä tiedelehdissä takavuosina jopa kiellettiin viittaamasta suomenkieliseen tutkimukseen, jota suomalaisen toimituksen mukaan ”ulkomaiset eivät osaa lukea”. Viitataan silloin kun se on relevanttia, ja tuodaan omissa tutkimuksissamme reilusti myös suomalaista tutkimusta esiin – ja nostetaan näin suomalaisen historian tutkimuksen sitaatiokertoimia. Viittaaminen on sinänsä hyvä asia ja olennainen osa tiedettä, joka edistyy keskustelun kautta.

Tulevaisuudessakin tarvitaan sekä suomeksi, ruotsiksi, englanniksi että myös muilla kielillä julkaistua suomalaista historian tutkimusta. Julkaiseminen vierailta kielillä joskus jopa vihamieliseltä vaikuttavassa ympäristössä on vaativaa, mutta myös palkitsevaa. Hyvä, vaikka kriittinenkin refereeraportti on parasta palautetta mitä tutkija voi työstään saada.

Kirjallisuutta:

- Auranen, Otto ja Janne Pölönen, *Tieteellisten julkaisukanavien tasoluokitus*. Julkaisufoorumi-hankkeen (2010–2012) loppuraportti. Tieteellisten seurain valtuuskunnan verkkojulkaisuja 1/2012.
- Auranen, Otto, Yrjö Leino, Olli Poropudas ja Janne Pölönen, *Julkaisufoorumi-luokitus ja viittausindeksit tieteellisten julkaisujen laadun mittareina*. Web of Science –aineistoon perustuva vertailu. TaSTI Työraportteja 8/2013.
- Eloranta, Jari, Jari Ojala, ja Heli Valtonen, Quantitative Methods in Business History: An Impossible Equation? *Management & Organizational History* 5 (1), 2010, 79 – 107, Ref.
- Kelly, A., H. Morris, M. Rowlinson, and C. Harvey, eds. 2009. *The association of business schools academic journal quality guide. Version 3. Introduction: Context, purpose and method*, March [Online]
- Lamberg, Juha-Antti ja Jari Ojala, *Historia-alan julkaisut ja viittaukset*. Käsikirjoitus, Jyväskylän yliopisto 2014.
- Lavery, Jason, Suomen tulevaisuus tieteen kielenä. *Tieteessä tapahtuu* 32 (3) 2014.
- Puuska, Hanna-Mari ja Marita Miettinen. *Julkaisukäytännöt eri tieteenaloilla*. Opetusministeriön julkaisuja 2008: 33.

Teksti: Jari Ojala

Ojala on professori Jyväskylän yliopistossa ja *Scandinavian Economic History Review*'n päätoimittaja 2015–2018 ja toimi *Scandinavian Journal of History*n päätoimittajana 2004–2009.

Like { 5 } Tweet { 8 } { 0 }

[Kirjoita kommentti](#)

[Kaikki keskustelut](#)

